

ทิศทางลม

พระอาจารย์สงบ มนัสสนโต

เทศน์พระ วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรมให้จิตใจเราสงบร่มเย็นใจ จิตใจทางโลกเขา เขาเร่าร้อนของเขานะ เพราะเขาเร่าร้อนของเขา เขาถึงต้องมีความทุกข์ความยาก เราอุตส่าห์หลบแดดหลบฝนเข้ามาในพระพุทธศาสนา มาบวชเป็นพระไป นี่หลบจากร้อนมาหาที่เย็น แล้วหาที่เย็นเราหาที่เย็น ที่เย็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ

อารามที่อยู่ของผู้ที่ไม่มีบ้านไม่มีเรือน แล้วเราไม่มีบ้านมีเรือน แต่จิตใจเราไปไหน ถ้าจิตใจของเราหนีเราหาที่พึ่งของเรา เห็นไหม นี่พุทธานุสสติมีสติสัมปชัญญะจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หายใจเข้านึกพุท หายใจออกโอ เห็นไหม หลบให้ ให้หัวใจเราร่มเย็นให้ได้ ถ้าหัวใจเราร่มเย็นได้ เห็นไหม นี่เวลาสิ่งที่ศาสนายังไม่เจริญ ถ้าศาสนา คำว่าศาสนายังไม่เจริญมันเป็นประเพณีวัฒนธรรมอยู่กันอย่างนั้น

แล้วหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านชวนชวายเป็นท่านนะ ท่านชวนชวายเป็นท่าน เห็นไหม มันไม่มีใครเห็นด้วยทั้งนั้น ท่านชวนชวายเป็นท่านจนท่านทำของท่านขึ้นมาได้ พอทำของท่านขึ้นมาได้มีคนเชื่อถือศรัทธาขึ้นมา พอมีคนเชื่อถือศรัทธาขึ้นมา ใครๆ ก็เป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่นๆ เมื่อก่อนนะ พระในพระพุทธศาสนา ในเมืองไทยที่มีชื่อเสียงคือหลวงปู่ทวด หลวงปู่โต เห็นไหม หลวงปู่ทวดนี่ใครๆ ก็รำลือ สมเด็จโตๆ ทุกคนก็เคารพบูชาทั้งนั้น

นี่เวลาเรามีหลวงปู่มั่น ถ้ามีหลวงปู่มั่นขึ้นมา หลวงปู่มั่นท่านโดยศกยภาพของคุณธรรมในใจของท่านนะ ท่านไม่มีตำแหน่งฐานะใดๆ ทั้งสิ้นในสังคมโลกที่มาเชิดชูเลย แต่ท่านมีคุณธรรมในหัวใจของท่าน ท่านมีคุณธรรมในหัวใจของท่าน ด้วยธรรมอันนั้นๆ ใจ ทำให้สังคมยอมรับ เห็นไหม นี่กระแสสังคมๆ พอกระแสสังคม มันยอมรับเชิดชูบูชาใครๆ ก็ลูกศิษย์หลวงปู่มั่น ถ้าลูกศิษย์หลวงปู่มั่นมันก็ต้องทำประเพณีปฏิบัติแบบหลวงปู่มั่นสิ

เวลาลูกศิษย์หลวงปู่มัน หลวงตาท่านพูดประจำถ้าเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มัน ลูกศิษย์ของครูบาอาจารย์ของเรา มันต้องมีข้อวัตรปฏิบัติ ถ้ามีข้อวัตรปฏิบัติหัวใจของเรานะมันเครื่องอยู่ ถ้าหัวใจเรามันมีเครื่องอยู่ เครื่องครอบอันนั้นเหมือนกับพุทโธ หายใจเข้านึกพุท หายใจออกโธ มันขัดแย้งไปทั้งนั้น เวลาหายใจเข้านึกพุท หายใจออกโธนี่ มันคิดไปร้อยแปด มันทำสิ่งใดด้วยความทุกข์ความยากทั้งนั้น นี่หายใจเข้านึกพุท หายใจออกโธ ที่มันรุ่มเย็นๆ ทำไมมันอึดอัดขัดข้องขนาดนี้วะ ทำไมมันลำบากอย่างนี้

แต่ถ้าเวลาหายใจเข้านึกพุท หายใจออกโธ พร้อมกับหัวใจมันกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เออ วันนี้มีความสุขๆ เห็นไหม เวลามันเข้ามันกลมกลืนกัน มันก็มีรุ่มเย็นเป็นสุขละ แล้วถ้าจิตมันสงบขึ้นมามันวางพุทโธเลยนี้ พุทโธนี่เป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สมาริเป็นของเรา พุทธานุสสติ สติระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เอาจิตใจระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่งที่อาศัย

เราชาวพุทธมีพ่อคนเดียวก็คือองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่มีพ่อคนเดียวกัน แต่พ่อนี้มีลูกมากมายมหาศาลเลย บริษัท ๔ ในชาวพุทธๆ เป็นลูกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งนั้น ถ้าเป็นลูกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งนั้น แล้วใครบ้างที่จะเป็นลูกกตัญญูกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใจ ถ้าเรากตัญญูกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราหายใจเข้านึกพุท หายใจออกโธ พุทธานุสสติ ให้มันเป็นออกมาจากหัวใจ เห็นไหม เวลามันเป็นจากหัวใจ ก็เลสเต็นหาความทะยานอยากมันก็ต่อต้าน มันก็ขัดแย้งไปทั้งนั้น

แต่เวลาถ้าเรามันกลมกลืนกันๆ กลมกลืนด้วยสติ ด้วยปัญญา ด้วยความหมั่นเพียรเรา มันก็เริ่มคล่องตัวขึ้น เริ่มมีความสุขมากขึ้น เวลามันพุทโธๆๆ จนจิตมันพุทโธไม่ได้ มันวางพุทโธใจ นี่วางไว้ ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมชาติเป็นธรรมชาติไป ธรรมะเป็นธรรมชาติไป ธรรมะเป็นสาธารณะไป สิ่งที่เป็นสาธารณะเราก็เกิดมา เห็นไหม เรามีพ่อคนเดียวกัน เรามีพ่อเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหมือนกัน

บริษัท ๔ เป็นพระ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาแตกต่างกัน จริตนิสัยของคนก็แตกต่างกัน ความรู้ความเห็นของคนก็แตกต่างกัน นี่ความทุกข์ความยากของคนก็น้อยก็

แตกต่างกัน แต่ใครทำได้ ทำได้จริง ๆ “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” เราไปเฝ้าไปใกล้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราทำของเราเห็นใหม่ หายใจก็นึกพุท หายออกโธ นี่มันเป็นสมบัติของเราไป

สิ่งที่เราศึกษาเนี่ยมันเป็นสมบัติสาธารณะ สมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา วางธรรมและวินัยนี้ไว้ เราก็คือภิกษุธรรมวินัยนี้ไว้ แล้วเราก็พยายามประพฤติปฏิบัติ ผูกมัดขึ้นมาให้เป็นมาในหัวใจของเรา ถ้ามันยังเป็นไปไม่ได้เพราะกิเลสมันต่อต้าน กิเลสในใจของเรามันขัดมันแย้งไป

นี่เวลาพุทโธ ๆ มันจะร่มเย็นเป็นสุข ครูบาอาจารย์ท่านมีความสุข ใ้อเราทำไมมันทุกข์ขนาดนี้ เวลาทำนี้หัวปักหัวปำเลย ทำไมเรามันลำบากขนาดนี้ พอลำบากขนาดนี้ เห็นใหม่ ครูบาอาจารย์ของเราท่านก็ทบทวนมา เป็นเพราะอะไร เป็นเพราะศีล ศีลเราปกติหรือไม่ อ้าว เป็นเพราะศีล เป็นเพราะมันไม่ได้สมาธิมันก็ทุกข์ยากอย่างนี้ ถ้ามันเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญาที่มันก็ดูแลรักษาขึ้นมา มันก็จะดีขึ้น ๆ เห็นใหม่ มันก็ทบทวน ๆ จากพฤติกรรมของเรานี้ไง ถ้าทบทวนแล้วเราก็พยายามของเราไป ถ้ามันเป็นขึ้นมา มันก็เป็นสมบัติของเรา ๆ ใจ

นี่เห็นใหม่ กระแสสังคม ๆ เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเป็นความจริง นี่ก็เหมือนกัน มันเป็นที่ทาง กระแสของโลก กระแสของโลกมันทิศทางของโลก ทำไมมันพัดไปทางเดียวกัน มันก็ร่มเย็นเป็นสุข ถ้ามันขัดแย้งกันนะ เราเป็นนักปฏิบัติ เราเป็นพระ เป็นพระปลาอาศัยน้ำ ปลา มันต้องมีน้ำมีแหล่งน้ำขึ้นมาปลา มันถึงอยู่ของมันได้ใจ ถ้าแหล่งน้ำนั้นเป็นน้ำเสีย ปลา มันก็อดอดแล้ว ถ้าแหล่งน้ำเสียจนปลาอยู่ไม่ได้ปลาก็ตาย

เป็นพระ ๆ ก็อยู่กับสังคม นี่กระแสสังคม ๆ ใจ กระแสสังคมพัดไปทางไหนเราก็จะไปกับเขา แต่กระแสสังคมเป็นเรื่องของกระแสสังคมใจ แต่เรานี้เราทวนกระแส เราอยู่กับกระแส นั้นเราหลบหลีก นี่กระแสสังคม ถ้ากระแสสังคม นี่ทิศทางลม ในทางโลกเขา ๆ เห็นใหม่ ทิศทางลมเวลาเขาก่อสร้างเขาต้องคำนวณกระแสลมเลย ทิศทางลมมันจะพัดไปทางไหน ออกแบบการก่อสร้าง ใช้ประโยชน์จากมันได้ด้วย

นี่เวลาตึกกะมันจะไม่ร้อน ตึกนั้นมันจะมีทางระบาย ใช้พลังงานน้อยลง เห็นใหม่ อะไรต่อไปมันจะดีขึ้นละ นี่ทิศทางลม ๆ เขาก็ยังคิดใช้เป็นเลย ดูสิ เวลาในพลังงานลม เขาแสวงหา

ของเขาณะ เขาไปทำวิจัยเลย ว่านี่แรงลมที่ไหนมันพอจะทำกังหันลมได้ นี่ทิศทางลมเห็นไหม เขาคำนวณ เขาดู เขาคำนวณทิศทางของมันเพื่อเอามาเป็นธุรกิจ เพื่อเอามาสร้างประโยชน์ นี่ กระแสสังคมกระแสโลกก็เป็นแบบนี้

แล้วเราก็เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา กระแสสังคมถ้ามันรุนแรงขนาด ไหน นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเตือนไว้ไปตลอด เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคตังสญาณนะ มันจะลุ่ม ๆ ดอน ๆ เป็นอย่างนี้ คราวที่ศาสนาเจริญเจริญรุ่งเรืองมาก แต่ เวลาคราวศาสนา เห็นไหม เวลาศาสนามีปัญหาภายใน คำว่ามีปัญหาภายใน ผู้ที่มีอำนาจ มีความเห็นขัดแย้งกัน ใ้อพวกเราลำบากไปทั้งนั้นนะ

เวลาเราปฏิบัติแล้วนะ เราคิดถึงเวลาหลวงตาท่านพูดว่าเจ้าคุณจุม ธรรมเจดีย์ ท่านเป็น เจ้าคณะภาค ภาค ๖ นี่ท่านบอกเลยนะ ท่านไม่อยากจะ เป็น โดยธรรมชาติของท่าน คนที่มี คุณธรรม คนที่เป็นธรรมนะ ใ้อเรื่องที่ใ้อหัวโขนนะท่านไม่สนใจหรอก แต่ท่านบอกเลยนะ ท่าน ไม่อยากเป็นหรือเจ้าคณะภาคนี้ แต่ที่เป็นไว้ ๆ เพื่ออะไร เพื่อคุ้มครองดูแลไม่ให้เขามารังแก กรรมฐาน แหม! ฟังคำนี้แล้วมันชื่นใจนะ เอาไว้คุ้มครองดูแลใจ

ผู้ที่มีอำนาจเวลามีปัญหาภายใน มีความขัดแย้งกัน ใ้อเราก็อยู่ในสังคมนั้น นี่กระแสสังคม ๆ ใ้อ แล้วสังคมมันราบรื่นนะ ผู้นำที่ดีนะ แล้วเราเกิดมา เห็นไหม ดูลิ หลวงปู่เสาร์หลวงปู่มั่นกว่า ท่านจะประพฤติปฏิบัติของท่าน ท่านก็โดนกระแสสังคมพัดแรงมาก เวลาหลวงตาท่านพูด ประวัติหลวงปู่มั่นนะเขียน ๗๐ เพอร์เซ็นต์เขียนสิ่งที่มันเป็นบวก สิ่งที่เป็ลบไม่เขียนเลย ไม่ให้กระทบกระเทือนใครทั้งสิ้น แล้วสิ่งนั้นเป็นลบ เห็นไหม โดนบีบคั้นไปทั้งนั้น นี่ขนาด บิณฑบาตเขายังไม่ให้บิณฑบาตเลย คิดดูสิ เวลาพระเรา ดูลิ ท่านมีชื่อเสียงเกียรติศัพท์เกียรติ คุณขนาดนี้ แต่เวลาท่านบากบั่นขึ้นมา จะไปบิณฑบาตนะ เขายังสั่งเลยนะ ห้ามใส่บาตรพระ ๒ องค์นี่นะ แล้วใครจะไปกล้าทำ เพราะสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ไม่ใช่สมัยประชาธิปไตย ตั้งแต่ท่านออกประพฤติปฏิบัติตั้งแต่สมัยนั้น แล้วคิดดูสิว่ามันกระแสสังคม ทิศทางลม ๆ ใ้อ ทิศทางลม เห็นไหม

แต่ในปัจจุบันนี้ ตั้งแต่มีครูบาอาจารย์ขึ้นมา ท่านคุ้มครองดูแลเรามานี้ ทิศทางลมนะ ในการประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม แต่ก่อนนี้ลำบากกว่านี้เยอะ จะไปทางไหนมันต้องแบบว่า

เจียมเนื้อเจียมตัว ศึกษาธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อยากได้สิ่งใดก็ต้องแสวงหาเอง มันไม่มี ๆ ขายในท้องตลาดหรือ ไร่ท้องตลาดนี้ศูนย์จุดด ๆ มันมาเกิดทีหลังสมัยครูบาอาจารย์เราไม่มี อ่ยว่าแต่ถือจุดดค์เลย ผ้าจะเอามาตัดเย็บผ้ายังไม่มีเลย ต้องรู้จักว่าจะซื้อที่ไหนถึงจะมี ที่ซื้อแล้วตัดเย็บแล้วย้อมได้ ไม่งั้นตัดเย็บแล้วผ้าขาว ๆ ผ้าขาวมีเยอะเยอะไป แต่ผ้าขาวผสมในลอนย้อมไม่ติด ย้อมไม่ได้ แล้วผ้าสำเร็จก็ใช้ไม่ได้ ผ้าสำเร็จมันก็เป็นเรื่องของโลก ๆ เขา

นี่ครูบาอาจารย์ท่านไม่พาใช้ ท่านไม่พาใช้ เห็นไหม ขวนขวายเอา เพราะท่านศึกษาอยากได้ดิบดี อยากได้ความดี เห็นไหม ศึกษาธรรมและวินัยมาฝึกมาหัดกัน รั้งดุมเย็บผ้านี้ หลวงปู่มั่นท่านก็มาตรวจมาทดสอบ มาทำขึ้นมา นี่รั้งดุม ไม้เจียต่าง ๆ มาพินฟูทั้งนั้นนะ มันไม่มีใครมาส่งเสริมหรือ นี่ทิศทางลม ๆ ที่เวลามามันไม่มี ๆ คนที่ไม่มีแล้วยังโดนกีดกันโดนขวางยังโดนกลั่นแกล้ง แล้วยังโดนกระทำมา ท่านยังบูกบักบั้นทำของท่านมาได้

ไอ้เราเป็นศากยบุตรพุทธชินนโรส เป็นรุ่นหลัง เกิดมาสิ่งใด ไอ้โฮ อำนาจความสะดวกเนาะ จะบวชนี่พร้อมพร้อม ทุกอย่างพร้อมหมดนะ มีคนสรรเสริญมีคนส่งเสริมนะ พร้อมตลอดเลยนะ อยากจะส่งเสริมทั้งนั้นเลย แต่มันไม่มีคนเอาจริงนะสิ เพราะอะไร เพราะว่ามันปรากฏการณ์ของสังคม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ท่านทำของท่าน จนสังคมไม่ต้องไปบอกเขาหรือ กระแสสังคมเขารับรู้กันเอง ทิศทางลมมันมา มันพัดมาใคร ๆ เขาก็รู้ นี่ความร่มเย็นเป็นสุขขนาดไหนเขาก็รู้ นี่ความร้อร่น ความทุกข์กระวนกระวายอย่างไรเขาก็รู้ นี่สิ่งทีว่าเป็นธรรม ๆ นะ มันมีแต่ปกอลอก มีแต่ความชิงดีชิงชั่วกัน ใครก็รู้ แต่ครูบาอาจารย์ของเราได้สิ่งใดมาโยนทิ้งหมด

หลวงปู่มั่นเวลาท่านเป็นพระครูนะ พระครูนะ อยู่ที่โบสถ์นี้แหละ หลวงปู่มั่นท่านจะเที่ยวป่าแล้วละ นี่แม้แต่พัตยศท่านยังไว้ที่โบสถ์นั้น ท่านไม่สนใจเลย แต่ความสิ่งทีได้ ๆ มันได้มาด้วยคุณงามความดี ในกระแสสังคมกระแสโลก ถ้าใครได้สมณศักดิ์เป็นว่าพระดี ๆ ไอ้พระทีไม่มีสมณศักดิ์เป็นพระทีไม่เอาไหน ไม่มีใครเขาสนใจ แต่หลวงปู่มั่นได้สมณศักดิ์ท่านไม่เอา

หลวงตานะ เริ่มต้นตั้งแต่ท่านอาจารย์วันเครื่องบินตก ท่านก็ได้รับ ท่านก็ไม่เอา โดยถ้ายังเป็นพระป่าอยู่ท่านไม่เอาหรอก แต่ที่ว่าท่านเอาๆ ที่ตอนที่ท่านยอมรับนี้ ที่มันออกมาโครงการช่วยชาติแล้ว โครงการช่วยชาติแล้วท่านถึงได้ขึ้นราช พอได้ขึ้นราชแล้วก็พาสต์ขึ้นชั้นธรรม ท่านบอกว่าอันนี้มันเป็นเรื่องสังคัมมัง มันเป็นเรื่องกระแสสังคัม เพราะออกมาโครงการชาติแล้วนี่ต้องการการสนับสนุน ต้องการน้ำหนึ่งใจเดียว ต้องการสมานสามัคคี แล้วสถาบันทุกสถาบันต้องช่วยเหลือเจือจานกัน สิ่งที่จะช่วยเหลือเจือจานกันนะท่านจะทำของท่าน แล้วถ้ามีสิ่งที่มาเกื้อมาหนุนกันนะทำไมไม่ควรรับ เวลาเราออกมาโครงการช่วยชาติ โครงการเพื่อโลกเพื่อศาสนา เพื่อสังคัมแล้วนี่ สิ่งของมันเสริมกัน ส่งเสริมกันมันก็เป็นประโยชน์

แต่เวลาเป็นพระปฏิบัติ ตอนที่อาจารย์วันเครื่องบินตกนั้นนะ อันนั้นนะเขาไปถวายท่านแล้วท่านเล่าเอง เราก็ได้ยินมา ท่านบอกเลยนะ ท่านเอาตาลปัตรนั้นนะไปคืนสังฆราช สมเด็จพระวสันต์ “เกล้ากระผมเป็นพระที่มีหัวใจก็เพื่อศาสนา จะมียศถาบรรดาศักดิ์หรือไม่มียศถาบรรดาศักดิ์หัวใจของผมนั้นก็เพื่อศาสนาทั้งนั้น ผมทำความดีก็เพื่อศาสนาทั้งนั้น แต่ แต่พัตยศนี้ถ้าเอาไปให้ผู้ที่เขาทำคุณประโยชน์เพื่อศาสนาให้เป็นน้ำใจของเขา ถ้าเขาได้รับพัตยศนี้แล้วเขาจะมีกำลังใจ เขาจะมีการส่งเสริมพุทธศาสนาได้มากขึ้น คือมันจะเป็นประโยชน์กับคนที่เขาได้ยศถาบรรดาศักดิ์แล้วเขาทำคุณงามความดี คือเป็นตบรางวัลให้เขา แต่เกล้ากระผมไม่ต้องครับ เกล้ากระผมหัวใจนะมันเพื่อศาสนาอยู่แล้ว”

นี่เวลาจะเอาไปคืน มันก็ต้องพูดให้สละสลวยไป ถ้าเราพูดไม่สละสลวยมันจะเป็นดาบสองคมกลับมาตบสนองตัวเองไป เวลาจะเอาพัตยศไปคืนเขาจะ ท่านยังพูดด้วยการอ่อนน้อม ถ่อมตนนะ พูดเพื่อประโยชน์นะ ผู้ที่เขาทำคุณงามความดีนี้เขาได้รับการตบรางวัลแล้วเขาจะมีกำลังใจเพื่อทำคุณงามความดีได้มากขึ้น ศาสนาก็จะได้ประโยชน์มากขึ้น หวังผลประโยชน์อย่างนั้นไป แต่เกล้ากระผมไม่ต้องหรอกครับ เกล้ากระผมนี่ถึงจะมีไม่มี เกล้ากระผมก็จะทำคุณงามความดีสุดหัวใจของเกล้ากระผมอยู่แล้ว เห็นไหม นี่พูดแบบผู้ใหญ่

เราจะมีรางวัลหรือไม่มีรางวัล เราก็ทำคุณงามความดีของเราอยู่แล้ว เราจะมีรางวัลหรือไม่มีรางวัล เราก็ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่แล้ว เราระลึกถึงศาสนาอยู่แล้ว เห็นไหม โลกนี้ร้อนนักๆ เราก็ต้องปรารถนาให้โลกร่มเย็นเป็นสุขอยู่แล้ว ถ้าจะมีรางวัลไม่มีรางวัลท่านก็ทำของท่าน แต่สิ่งที่ได้มาท่านเอาไปให้ผู้อื่น แต่ แต่เวลาท่านมาทำโครงการช่วย

ชาติแล้ว นี่เวลาในหลวงพระราชทานให้ ท่านก็รับ รับเพราะท่านออกมาโครงการช่วยชาติแล้ว ใจ แต่ถ้าพระถ้ามองไปในประเด็นเดียว ถ้ามองแล้วมันก็แปลกๆ เห็นไหม แต่ถ้าเป็นความจริงๆ กระแสสังคมกระแสโลก นี่เรายู่กับทิศทางลมนะ ถ้าทิศทางลมคนที่ฉลาดเท่านั้นที่จะเอาตัวรอดได้ นี่ขนาดแค่ทิศทางแค่รักษาชีวิตเท่านั้นเอง

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติ เวลาสัญญาอารมณ์ในหัวใจนี้ อารมณ์ๆ ความรู้สึกนี้ทิศทางของกิเลสที่มันพัดหัวใจนี้ เวลาเราจะทำของเราไอ้ไม่มีใครช่วยได้เลย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก เราเป็นคนชี้ทางให้เท่านั้น ไม่มีครูบาอาจารย์องค์ไหนอ่านธรรมะในหัวใจเราได้ ไม่มีหรอก ไม่มี ถ้าอ่านให้ได้มันก็เหนือกรรมเหนือโลกนะสิ เราจะทำให้จิตที่มันเวียนวายตายเกิดในวัฏฏะที่เป็นพรรคพวกของเราไม่ต้องเกิดไม่ต้องตายอีก ไอ้จิตที่ไม่ใช่พวกเราให้มันเกิดตายอย่างนั้นเหอ มันเป็นไปไม่ได้หรอก เพราะจิตมันต้องเกิดในตัวของมันเองใจ

กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กันใจ การกระทำในหัวใจดวงนั้นใจ ใจดวงนั้นมันมีการกระทำมีพลังงานอันนั้นใจ พลังงานมันต้องให้ผลตามแต่แรงของการกระทำอันนั้นใจ มันมีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นแดนเกิด มีกรรมเป็นปฏิสรโณ มีกรรมเป็นเครื่องอาศัย มันมีกรรมเป็นแดนเกิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ กรรมการกระทำ แล้วมโนกรรมมันคิดของมัน มันทำของมัน มันคิดมันเคลื่อนไหว นี่รูปนาม นามรูป ที่ไหนมีนามที่นั่นมีรูป ที่ไหนมีรูปที่นั่นมีนาม มันเคลื่อนไหวเพราะมันบกพร่องของมัน มันขยับของมันไปตลอด เห็นไหม พลังงานมันหมุนของมันไปตลอด แล้วพลังงานมันจะจบได้อย่างไร แล้วใครจะทำให้มันได้

นี่ใจ เวลาทำจริงๆ แล้วมันก็เป็นการกระทำอย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเราเป็นคนชี้ทางให้ชี้ไหม พวกเธอเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ มีการกระทำให้มันเป็นความจริงในใจของเราใจ ไอ้นามไอ้รูปในหัวใจนั้นนะทำให้มันเป็นเต็ม ให้มันสมบูรณ์แบบ ถ้าสมบูรณ์แบบแล้วมันไม่เคลื่อนไหวของมันไป มันก็จบสิ้นกระบวนการของมัน เห็นไหม นี่ในธรรม นี่ใจ ทิศทางลม ทิศทางของสติปัญญา ทิศทางของผู้มีสติสัมปชัญญะ

เราจะบอกว่าโลก เห็นไหม โลกนี้ ในโลกของเขามันก็ยังมีการแข่งขัน เวลาของเราที่เรา ก็มีโลกกับธรรม เพราะเราเป็นมนุษย์ใจ เราเกิดเป็นมนุษย์มีพ่อแม่แม่ นะ เรามีหมู่มืดมีสิ่งที่มีที่

เป็นสังคัม แต่เวลาออกมาสังคัมนี้ เราอยู่กับครูบาอาจารย์ เวลาเข้าถึงหมู่คณะเป็นความสามัคคี แต่เวลาเราแยกแยะไปแล้วมันก็ต้องไปประพฤติปฏิบัติในใจของตน

ศีลสมาธิในใจของครูบาอาจารย์ท่านมีมากน้อยแค่ไหน เวลาถึงคราวมีการมิ่งงานร่วมกัน เวลามาพบกัน มาเจอกันนะ ธมฺมสากัจฉา เอตมฺมจฺลฺมฺตฺตมฺ สนนทธารมฺม ๆ ต่อกัน ศึกษาถึงภูมิคุณวุฒิในหัวใจของแต่ละบุคคล ใครได้สูงได้ต่ำ แล้วพูดกันด้วยธมฺมสากัจฉา พูดกันด้วยสติด้วยสัมมาทิฏฐิ ความเห็นถูกต้องดีงาม ไม่เอาสีข้างเข้าถู่กันหรือ ผิดก็คือผิด ถูกก็คือถูก ถ้าผิดก็คือผิด ผิดก็แก้ไข ถ้าถูกก็ส่งเสริม เวลาครูบาอาจารย์ท่านสนทนารวมกัน มันเป็นเรื่องอย่างนั้น

แต่ของเรา นี้ เห็นไหม ทิศทางลมที่ตึนะ ทิศทางลมที่ดีคืออะไร ทิศทางลมที่ดีก็สังคัม ร่มเย็นเป็นสุขใจ ประเทศชาติสงบร่มเย็นใจ เศรษฐกิจพอเป็นไปได้ ถ้าเศรษฐกิจมันพอเป็นไปได้ สังคัมเขาไม่ทุกข์ไม่ร้อน เขาก็มีกำลังที่จะมาส่งเสริมดูแลใจ แล้วส่งเสริมดูแลนั้นก็เป็นที่ศรัทธาของสังคัม นี่ทิศทางลม แต่เวลาส่งเสริมดูแลแล้วต้องมีสตินะ อย่าไหลไปกับเขา ไม่ตื่นเต้นไปกับกระแสสังคัม

สังคัมถ้าเขามีสติมีปัญหา สังคัมเขามีความสุขของเขา สาธุ นี่เห็นไหม แล้วทุกคน สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น จงเป็นสุข ๆ เกิดขอให้ทุกคนมีความสุข ขอให้สังคัมทุกคนมีความสุข ทุกบ้านทุกครอบครัวมีความสุข เราพอใจเราปฏิบัติด้วยความสงบร่มเย็น เราไม่ต้องเดือดร้อนแบกภาระสิ่งใดทั้งสิ้น

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายขอให้มีความสุข ๆ แล้วเวลาเราปฏิบัติ เราก็เป็นสัตว์ตัวหนึ่ง สัตว์ทั้งหลายมีความสุขแล้วมันจะสุขได้ไหม ถ้ามันสุขไม่ได้เพราะอะไร มันสุขไม่ได้เพราะกิเลส มันขบขันอยู่ในใจใจ ได้มาเท่าไรก็ไม่พอ ใหญ่ขนาดไหนก็ไม่พอใจ มีอำนาจขนาดไหนก็ยังไม่พอใจ ไม่มีอะไรพอสักที แล้วมันจะเอาความสุขมาจากไหน ถ้ามันมีความสุขไม่ได้แล้วความสุขมาจากไหน ความสุขขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาจากศีล สมาธิ ปัญญาไง แล้วต้องมีปัญญาใคร่ครวญในหัวใจนี้

ทิศทางลม เห็นไหม ถ้าทิศทางลมเจตนาที่ดี มุมมองที่ดีมันจะพาให้ชีวิตเราสมบูรณ์ใจ แต่ทิศทางที่เสีย ทิศทางที่บิดเบี้ยว กระแสสังคัมที่กระทบแล้วนี้ ลมมันเปลี่ยนทิศทาง มันกัดเซาะ มันกัดกร่อนภูเขาเลากาจนลึกร่อน นี่ไง มุมมองทัศนคติของเรา ทิศทางลม ๆ ถ้าให้กิเลสมันใช้ เติมนจกรมก็ไม่ได้ ทำอะไรก็ไม่ได้ มีแต่น้อยอกน้อยใจ มีแต่ทุกข์แต่ยาก แล้วมองก็มอง

แต่เปลือก ๆ เวลามองครูบาอาจารย์ท่านมีความสุข ไร่เรานะมีความสุข ครูบาอาจารย์นะท่านสมบูรณ์ ไร่เรานะมันขาดแคลน ครูบาอาจารย์นะท่านดีไปหมด เราะทุกข์ยาก

เวลาศึกษามันต้องศึกษาให้มันสมบูรณ์สิ ก่อนที่ท่านจะสมบูรณ์ท่านทุกข์มาก่อนทั้งนั้น ก่อนที่ท่านจะสมบูรณ์นะ ตรากตรำลำบากมาทั้งนั้น เพราะคนที่มันตรากตรำมาก่อน มันทำความเพียรชอบ มันถึงมีจุดยืนมีหลักมีเกณฑ์อันนั้นขึ้นมาได้ ถ้าความเพียรมันไม่ชอบเป็นมิจฉาปฏิญญา พยายาม ๆ จะสร้างภาพ มันจะมีอมทุกข์ไปทั้งชีวิต เพราะอะไร เพราะกิเลสในหัวใจ มันคายพิษตลอด ไม่มีใครหรอกที่มีกิเลสอยู่ในหัวใจแล้วมาบ่นว่าสุขหนอ ๆ เป็นไปไม่ได้หรอก

ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านมีความสุขมีความสุขสมบูรณ์ของท่าน ท่านต้องบากบั่นของท่านมา ความบากบั่นของท่าน เห็นไหม ศึกษารรณะ ศึกษาให้มันรอบคอบ นี่หลงปู่ตื้อ ๆ เมื่อก่อนเราฟัง เรามันขัดแย้ง เวลาหย่าไปแล้วอ้างหลงปู่ตื้อทั้งนั้นเลย เวลาจะทำอะไรที่มันแบบว่าตามใจ หลงปู่ตื้อก็ยังมีทำ ๆ เราเป็นพระเด็ก ๆ นะเราฟังแล้วก็เศร้า เพราะเราก็อ่านประวัติครูบาอาจารย์มาเหมือนกัน เวลาท่านปฏิบัติจนหลงปู่มันท่านไว้ใจนี้ ท่านปฏิบัติจนหลงปู่มันไว้ใจ หลงปู่มันท่านให้มันสมาธิที่วันก็คืนก็เดือน ท่านก็ทำของท่านได้ หลงปู่มันให้ปฏิบัติอย่างไรท่านก็ทำ มันปฏิบัติจนหลงปู่มันท่านไว้เนื้อเชื่อใจแล้ว

การที่ปฏิบัติจนหลงปู่มันไว้เนื้อเชื่อใจแล้วนี้ ทำสิ่งใด เห็นไหม เวลาความเพียร ความมุมนะ ท่านทำจริงทำจัง แต่ก็ด้วยอำนาจวาสนาบารมีของท่าน ท่านชอบสะดวกสบายของท่าน อย่างนั้น มันก็เป็นเรื่องเป็นวาสนาของท่าน แต่ความเพียร มรรค ศีล สมาธิ ปัญญาที่ท่านฆ่ากิเลส ถ้าคนที่ทำขึ้นมาไม่ได้ มันไม่มีขึ้นมา มันไปฆ่ากิเลสไม่ได้หรอก แต่เวลาท่านทำความจริงของท่าน เวลาท่านจะฆ่ากิเลสของท่าน ทำไมความเพียรอย่างนั้นไม่เอามาพูดกันบ้าง

เวลาท่านนั่งสมาธิ ท่านภาวนาของท่านด้วยความจริงจังนะไม่เคยพูดถึงเลย เวลาหลงปู่ตื้อท่านทำอะไรที่ว่าโดยฝืนกระแสสังคม เทห์ คำหนึ่งก็อ้างหลงปู่ตื้อ สองคำก็อ้างหลงปู่ตื้อ อ้างแต่สิ่งที่เป็นความสะดวกเป็นความพอใจของตน สิ่งที่เป็นความเพียร สิ่งที่เป็นความชำระกิเลส สิ่งที่เป็นการจงใจเข้าไปต่อสู้กับกิเลสไม่เคยพูดถึงเลย ถ้าพูดถึงไม่ได้มันลำบาก

เราอยู่กับครูบาอาจารย์มาเยอะนะ จะไปอยู่กับหลงปู่ตื้อ จะไปอยู่กับหลงปู่ชอบนี้ต้องเป็นคนจริงจังมาก เพราะหลงปู่ตื้อกับหลงปู่ชอบท่านปฏิบัติเข้มข้นมาก เวลาใครจะไปอยู่กับท่านต้องจริงจังมากเลย แล้วถ้าไปนะท่านจะให้เดินจงกรม ให้นั่งสมาธิภาวนา เอาจริงเอาจังขึ้นมา แล้วท่านจะสั่งสอนของท่านเอง นี่เวลาเป็นลูกศิษย์ลูกหาของท่าน มันต้องมีความจริงจังขนาดนั้น

นี่ไง ถ้าพูดถ้าศึกษาให้รอบคอบมันจะเห็นอย่างนี้ เห็นว่าท่านก็ลำบากมาก่อน มันไม่มีใครเกิดมาแล้วสมบูรณ์มาตลอดเลย เกิดเป็นลูกเศรษฐี เวลาเศรษฐีหมดเนื้อหมดตัวขึ้นมา มันก็กลับกลายเป็นคนจนทั้งนั้น มีมากนะในสังคม เกิดมาอุดมสมบูรณ์ เวลาในครอบครัวมีปัญหา ขึ้นมาเด็กมันต้องไปชวนขาย เด็กบางคนทำใจไม่ได้เสียคนไปเลยนะ เด็กบางคนทำใจได้ ก็พยายามช่วยเหลือพ่อแม่ฟื้นฟูขึ้นมา พยายามพัฒนา กลับมันขึ้นมาให้ครอบครัวมีความมั่นคง ขึ้นมาให้ได้ ทางโลกมันก็เป็นแบบนี้

แล้วนี่ทางธรรมๆ ของเรา ครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติมาตามความเป็นจริง แล้วถ้าเห็นว่าท่านมีความอุดมสมบูรณ์ เห็นว่าท่านอยู่สุขสบายของท่าน นั่นก็สาธุนะ นั่นเป็นความเพียรความวิริยะความอดสาหัสของท่าน แล้วท่านอยู่เป็นตัวอย่างเป็นแบบอย่างให้เรา ใจ มันมีแบบอย่างมีตัวอย่างให้เราประพฤติปฏิบัติ แล้วเราก็ต้องดูแบบอย่างที่ดีธรรมทั้งหลายมา แต่เหตุ ดูเหตุปัจจัยที่ท่านทำมาก่อนสิ ถ้าดูเหตุดูปัจจัยที่ท่านทำมา เห็นไหม ท่านมุนานะ ท่านบากบั่น ทำมาอย่างนั้นมา ท่านถึงได้ผลอย่างนั้น

ถ้าเราอยากจะมีความสุขอย่างท่าน เราก็ต้องเร่งความเพียรของเราๆ เพราะความสุขมันเกิดจากหัวใจ ความสุขมันเกิดจากความรู้สึกภายใน ถ้าความรู้สึกภายในมันมีหลักมีเกณฑ์แล้ว นี่ ใ้อผลข้างนอกนะมันจะมีผลเป็นอันดับสองไปทันทีเลย เป็นเครื่องอาศัย มันจะมีก็ได้มันไม่มีก็ได้ แต่ศีล สมาธิ ปัญญา นี่ศีลของเรามันต้องอุดมสมบูรณ์ มันต้องมี สิ่งที่เป็นความจริงในหัวใจเรา มันมีสมบูรณ์ของมัน เห็นไหม ถ้ามันทำความสงบความสมบูรณ์ของเราขึ้นมา มันเป็นอย่างกับเรา เป็นองค์ความรู้ เป็นความจริงที่จับต้องได้ พอมีจุดยืนมันก็ไม่เหลวไหล ไม่มีองค์ความรู้มันเหลวไหลใจ เร่ร้อน มันมีอะไรมา มันก็ไหลตามเขาไปหมดเลย

แต่ถ้าเรามีองค์ความรู้ มันมีจุดยืนของเรา สิ่งใดมาเราจะใช้ก็ได้ เราจะไม่ใช่ก็ได้ โดยอุบาย ของที่รับจากโยมมาฉลองศรัทธาๆ รับทั้งนั้น รับแล้วเป็นของสงฆ์ รับแล้วเอาไว้เป็นส่วนกลาง ใครมีความขาดตกบกพร่องเอาไปใช้ ใ้ออย่างเราไม่มีมีความจำเป็น แต่เราก็รับเห็นไหม มันเป็นอุบายๆ ให้เขาได้เสียสละของเขา ได้เป็นบุญกุศลของเขา เราก็รับเรามา ไม่ใช่รับมาเท่าไรเราก็ต้องใช้ให้หมดเลย ท้องแตก

ใ้อคนที่ขาดแคลนก็ขาดแคลนอยู่ข้างหลัง ใ้อข้างหน้าที่อุดมสมบูรณ์พูนสุขไปอยู่คนเดียว เวลาจะต้องการความร่วมมือใช้งานก็ต้องการความร่วมมือใช้งานทั้งหมด ถ้ามันแบบอุดมสมบูรณ์อยู่คนเดียวก็ทำอยู่คนเดียวสิ ใ้อที่ขาดแคลนอยู่ข้างหลังก็เขาไม่มีโอกาสก็ให้เขาอยู่สุขสบายสิ เวลาเรียกจะใช้งานขึ้นมาต้องสามัคคี ต้องร่วมมือกันทำ แต่เวลาใช้สอยปัจจัยใ้ออุดมสมบูรณ์พูนสุขมันใช้อยู่คนเดียว ใ้อข้างหลังให้มันแห้งแล้ง

แล้วแต่ถ้ามันจะอุดมสมบูรณ์พูนสุข เห็นไหม ด้วยศีล ด้วยธรรม เวลาเขานี้ เห็นไหม ผู้ที่สังคมโลกกระแสนี้สังคม กระแสระบบเศรษฐกิจสังคมร่มเย็นเป็นสุข สิ่งใดเขาจะทำบุญกุศลของเขา ทำบุญกุศลของเขา เขาหว่านลงเนื่อนาบุญของเขาเนะ เขาหว่านลงมาแล้วเนื่อนาที่ตีมัน ออกดอกออกผล ออกดอกออกผลให้สังคมได้ใช้สอย มันเป็นประโยชน์ไป คนที่เป็นคุณธรรม เขาทำอย่างนั้น ถ้าทำมันก็เป็นประโยชน์นี้ ใจเป็นอุบายใจ อุบายรับทั้งนั้น รับแล้วไม่ใช่รับแล้วของกูๆ รับแล้วก็ไม่ให้ใครเลย รับแล้วของกูๆ ของกูมันจะท้องแตกตายอยู่นั้น

รับมาเพื่อสังคม สังคมสงฆ์เราใจ สังคมสงฆ์ เห็นไหม คนที่น้อยเนื้อต่ำใจ เราบวชมาแล้ว เราเป็นศากยบุตรพุทธชินโรส บวชมาแล้วเป็นศิษย์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ไม่มีใครดูแลเลย มีแต่ความขาดแคลน อันนี้มันไอ้เรื่องความคิดมันมีทั้งนั้น ครูบาอาจารย์องค์ไหนก็มี เพราะคนไม่ใช่คนตาย ความคิด เห็นไหม ความคิดนะเร็วมาก แล้วคิดได้ทั้งนั้นนะ เวลามันทุกข์มันยากมันคิดทั้งนั้น

แต่คิดแล้วมีสติปัญญาบ้บั้งหรือไม่ คิดแล้วมีสติปัญญาใคร่ครวญหรือไม่ ถ้ามันใคร่ครวญแล้ว เออ ไอ้เรื่องที่จะไม่คิดนะมันเป็นไปไม่ได้หรอก คิด แต่คิดแล้วไม่ทำไง คิดแล้วมีสติปัญญาปล่อยวาง มันเป็นเรื่องธรรมดา นี่ทัศนคติ โลกทัศน์มันมีของมันอยู่อย่างนั้น แต่เป็นจริตนิสัย จริตนิสัยคิดแล้วคิดแต่บวก คิดลบก็คิดบวกลบความคิดลบ ถ้ามันมีความคิดลบขึ้นมาก็พยายามตั้งสติไว้ ไม่ให้ความคิดลบมันโผล่ขึ้นมา ถ้าความคิดลบโผล่ขึ้นมาแล้ววาง

นี่เป็นความคิดที่ผิด แล้วถ้าความคิดที่ถูก คิดแล้วมันคิดไม่ได้ แล้วไม่ยอมคิดด้วย คิดแล้วจุดไม่ติด เพราะอะไร เพราะความคิดตีมันเหนียวใจ คิดดีแล้วมันต้องเสียเหงื่อ เออ ถ้าคิดลบแล้วแอบนอนสบาย ถ้าคิดบวกแล้ว ไอ้โฮ ต้องเสียเหงื่อเสียโคล เออ คิดบวกคิดแล้วจุดไฟไม่ติด ถ้าคิดแล้วจุดไฟติด เห็นไหม นี่คิดบวกคิดดี แล้วหัวใจมันจะดีใจ เพราะอะไร เพราะเรายังไม่ได้ทำ แต่เวลาทำขึ้นมาทำด้วย เติณจกรม เห็นไหม เติณจกรมทั้งวันทั้งคืน เติณจกรมจนเซตกทางเติณจกรม

เวลาประพาศปฏิบัติขึ้นมาปัญญาไม่เกิดสักทีๆ เวลาปัญญามันเกิดขึ้นมานะ ปัญญาเกิดจนหยุดไม่ได้ นี่จะหยุดยังมันอย่างไร สติปัญญาบ้บั้งไว้ไม่ได้พักไม่ได้ผ่อน ไม่ได้พักได้ผ่อนมันตายนะ นี่เวลาภาวนาไม่ได้ๆ เลย เวลาภาวนาได้จุดติดแล้วนี้ไฟไหม้กระหน่ำไฟป่าเผาผลาญจนมันจะเผาทั้งประเทศ ทำอย่างไรจะหยุดมันได้ ไฟเอาไว้ในเตา ไฟเห็นไหม คูสิ

เป็นขึ้นมา ความรอบคอบของมัน เขตปลอดภัย ห้ามเข้า เตียวไปกระทบกระเทือนมัน นี่ก็เหมือนกัน กว่าเราจะทำได้ กว่าเราจะดูแลได้นะ หัวใจมันจะพัฒนาขึ้นมาเป็นชั้นเป็นตอนๆ นะ แล้วมันไปจากไหน

เราก็ทุกข์ยากมาก่อนนะ เราก็เห็นเวลาอ่านประวัติหลวงปู่มั่น บวชใหม่ๆ อ่านประวัติหลวงปู่มั่น อ่านตั้งแต่ยังไม่บวชด้วย เราบวชมาแล้วอ่านประวัติหลวงปู่มั่น ปฏิปทานี้เอาไว้เป็นแบบอย่างเลย แล้วพยายามทำอย่างนั้นนะ นี่ฉันข่าวเสร็จแล้วก็ผึ่งผ้าตากผ้าตามปฏิปทาเลย เอาบาตรเก็บ แล้วในปฏิปทาบอกว่าอย่าขึ้นกุฏินะ เตียวมันจะนอน เอาบาตรไปผึ่งไว้ ตากผ้าเข้าทางจงกรม นี่ไม่ขึ้นไปเลย เพราะอะไร เพราะคนกินอิมใหม่ ๆ เห็นไหม

บวชใหม่ๆ ทำอย่างนั้น นี่ดูปฏิปทาแล้วพยายามทำตามนั้น แล้วชวนชวายเป็นอย่างนั้น จะดีจะชั่วเอาตามนี้เพราะเชื่อมั่นในมุมมอง เชื่อมั่นในทัศนคติหลวงปู่มั่นแล้ว เชื่อมั่นในครูบาอาจารย์เราแล้ว แล้วเรายังทำไม่ได้ ทำอย่างไรไม่ได้ ต้องเชื่อมั่นแล้วทำของเราไป เชื่อมั่นมาก! ผืนทนอย่างนั้นนะ ทุกข์ใหม่ โธ่ เรื่องทุกข์ไม่ต้องพูดถึงนะ จิตมันเสื่อมไม่มีทางไปนี่ แล้วสังคมเห็นไหม อยู่ในบ้านในเรือน อย่งไรเวลาพูดมันก็ไว้วางใจได้ ใ้ไปอยู่ในสังคม แล้วสังคมเห็นไหม สังคมต่างคนต่างแข่งขัน เราก็อยู่ในสังคมอย่างนั้นมา

จะนั้นพยายามเอาตัวรอดให้ได้ คำว่าเอาตัวรอดให้ได้ ไม่ใช่เอาตัวรอดเป็นยอดคนนะ ไม่ใช่ว่าปลิ้นปล้อนหาทางออก เอาตัวรอดหมายความว่าต้องมีสติ หมายความว่าต้องทำให้ถูกต้อง หมายความว่าไม่ทำผิดศีล ไม่ทำผิดต่าง ๆ ทั้งสิ้น เพราะว่าถ้ามันยิ่งผิดยิ่งภาชนะไม่สะอาด ถ้าได้สิ่งใดมาในภาชนะนั้นมันจะของไม่สะอาด เราต้องการสมาธิ เราต้องปัญญา แล้วปัญญานั้นจะเกิดจากศีลที่สะอาดบริสุทธิ์ ถ้าศีลของเราไม่สะอาดบริสุทธิ์มันเป็นมิจฉา การได้มานั้นได้มาด้วยความมิจฉา การได้มาเหมือนยาหมวดอายุ ยาที่เป็นพิษ เห็นไหม ยานี้เขาเอาไว้แก้โรคแก้ภัย ใ้ไปยาหมวดอายุ ได้ยาที่มันแบบว่ามันหมวดอายุแล้วทางเคมีมันมีปฏิกิริยาจนมันเป็นพิษ เอามาฉีดเข้าร่างกายมีตายกับตาย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราไม่มีสติปัญญาไม่รักษาของเรา ศีลเราไม่บริสุทธิ์ ถ้าได้อะไรมาได้มาด้วยความคดโกง ได้มาด้วยความเห็นผิดๆ มันทำให้มุมมองเราผิดๆ ไปทั้งนั้น ฉะนั้นเอาตัวรอดเป็นยอดคนมันเป็นอย่างนั้น แต่ถ้าเอาตัวรอดๆ คือว่าพยายามอยู่ในศีลในธรรม นี่

ยาหมดอายุแล้วไม่ใช่ พยายามหาปัจจุบัน คีล สมาธิ ปัญญาให้เกิดกับปัจจุบันนี้ ถ้าเกิดจากปัจจุบันนี้แต่มันทุกข์มันยากๆ เพราะว่าอะไร เพราะกิเลสมันหนา มันทุกข์มันยากเพราะเราทำไม่สมอย่างนั้น นี้อดนอนผ่อนอาหารหาช่องทางทางตลอด เวลาตกภวังค์ไปแล้วนี้ เห็นไหม รู้ตัวเองว่าตกภวังค์เราจะแก้ไขของเรา ทั้งอดนอนทั้งผ่อนอาหารนะ ทำขึ้นมาหาหนทางจนได้ คำว่าหาหนทางจนได้มันเหมือนมันจะไม่ได้เลยนะ หาหนทางจนได้มันมีดแปดด้านเลย

แต่ แต่ด้วยความพยายามด้วยความมูมานะนะ มันก็เจอหนทางจนได้ๆ คือว่ามันไม่ตกภวังค์ มันหลงสู่สมาธิ มันเกิดปัญญาขึ้น มันใช้ปัญญาขึ้นๆ มันเกิดความมหัศจรรย์ ความมหัศจรรย์คือปัจจัยตั้งใจ คือเห็นเอง โอโฮ! เป็นอย่างนี้หรือ เป็นอย่างนี้ เพราะเห็นว่าเป็นอย่างนี้หรือ นี่ไง นี่ปัจจัยตั้ง สันติภูมิกโง่ มันรู้เองเห็นเองไง มันรู้มันเห็นของเรา ทั้งรู้ทั้งเห็น พอรู้พอเห็นขึ้นมา พูดทุกวันองค์ความรู้ๆ ใจ ถ้ามีจุดยืนมีองค์ความรู้ ผิดก็รู้ว่าผิดใจ เวลาผิดเมื่อก่อนไม่รู้ก็ไหลไปตามมันใจ แต่พอรู้ว่าผิดก็ฝึกหัดๆ ใจ พอมันถูกขึ้นมามันก็เทียบกับความผิดอันนั้นใจ เทียบกับความที่เราหลงไหลไปใจ เพราะมันมาความถูกต้อง นี่มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิกโง่

จะนั้นเวลามีองค์ความรู้ก็ยืนอยู่บนนี้ใจ เวลาอธิบายธรรมะๆ ก็อธิบายจากนี้ใจ อธิบายจากองค์ความรู้ใจ นี่เขาจะลากไปไหน เขาก็มีมุมมองอย่างไรก็อธิบายได้หมด เพราะมันมีองค์ความรู้มีจุดยืนใจ แต่ถ้ามันไม่มีพอเขาลากไปก็หลุดไปเลย แล้วกลับไม่ถูก อธิบายธรรมะเป็นคู้เป็นแควเลยนะ พอถามจริงๆ เออ เฮ้ย อยู่ตรงไหนวะ หาจุดยืนตัวเองไม่ได้ แต่ถ้ามีองค์ความรู้วิหการธรรม มีความจริงในใจ

นี่เห็นไหม ทิศทางลมๆ ทางโลกมันก็เป็นเศรษฐกิจสังคมทั้งนั้นนะ แต่ทิศทางอารมณ์สัญญาอารมณ์ในหัวใจ ความรู้สึกนึกคิด สิ่งที่ความรู้สึกนึกคิดกระแสดความคิด ความคิดนี้เร็วมาก ลมที่ว่าเร็วๆ นี่เห็นไหม ความคิดของเรา นี่สิ่งความเร็วของแสง แล้วความเร็วของความคิดล่ะ ความเร็วของแสงมันไปได้กิโลเมตรต่อวินาที แต่ความคิดของเรามันไปได้รอบโลกเลย ไปได้มากกว่านั้น แล้วเรามีสติมีปัญญายับยั้งไว้

สิ่งที่เคลื่อนที่ได้เร็วที่สุด แล้วมันนิ่งอยู่ สิ่งทีเคลื่อนที่ที่เร็วที่สุดแล้วเราเอามาทำให้หยุดนิ่งได้ พลังงานจะเกิดอย่างไร ถ้าพลังงานจะเกิดขึ้นมา แล้วเราทำสมาธิได้นี้ อัฐย มั่นมหัศจรรย์ เวลาฟังคนมาถามปัญหา ความคิดมันเร็วนะ โอโฮ เร็วเร็ว สติทันได้หมดเลย

เวลาหลวงตาท่านพูด เห็นไหม ผู้ภาวนาเป็น ฝ่ามือนี้สามารถกั้นพายุลมแรง ดูลิ เวลาพายุมาฝ่ามือนี้กั้นได้ ท่านถึงให้ฝึกสติไป สติสำคัญอย่างนี้ไง ดูลิ เวลาพายุมันเกิด เห็นไหม คลื่น ๓ เมตร ๔ เมตร เรือขนาดไหนคว่ำหมด แต่ฝ่ามือสามารถกั้นได้ คือสติ มีสติสัมปชัญญะหยุดได้หมดความคิด มีสติสัมปชัญญะหยุดได้หมดเลย ความรู้สึกนึกคิดอะไรในใจนี้ พุทโธๆ สามารถยับยั้งได้หมดเลย สิ่งทีเคลื่อนที่เร็วที่สุดแล้วมันหยุดนิ่ง เห็นไหม กระแสที่รุนแรงขนาดไหน ถ้ามันมีสติมีสัมปชัญญะทำได้ดีกว่านั้น มีสติปัญญาได้มากกว่านั้น แล้วทิศทางลมของเรามันดีใจ ดูลิ ดูบรรยากาศ เห็นไหม อากาศก็ไม่ร้อนจนเกินไปนัก ตั้งแต่เข้าพรรษามานี้ปักข์แรก

ในพรรษานี้อยากให้มานะชวนชวาย ทำสิ่งใดก็ได้ให้มันมีจุดยืนของเราขึ้นมา ให้ได้สัมผัสใจ ผู้บวชใหม่ขอให้จิตสงบบ้าง ถ้าจิตสงบแล้วมันจะพบพระพุทธรศาสนา นี่ถ้าให้จิตสงบแล้วนะ อ้อ สมาธิเป็นแบบนี้ หัวใจเราเป็นแบบนี้ การเกิดเป็นมนุษย์ใจ เกิดจากพ่อจากแม่ใจ เกิดมาเป็นเรานี่ เราไม่เคยเห็นข้อเท็จจริงในหัวใจเราเลย เราไม่เคยเห็นความจริงในใจเลย เราไม่เคยเห็นความจริงของความรู้สึกเลย จิตวิญญานมันเป็นอย่างไร

แต่ถ้าจิตสงบเข้ามานะ ตัวมันเองสงบระงับนะอันนี้จะเป็นความจริง อันนี้จะเป็นประโยชน์กับเราใจ นี่หมั่นให้ฝึกหัด ฝึกหัดตั้งสติมันทุกซั่มมันยากก็ทนเอา ทนเอาด้วยสัมมาทิฐิ ด้วยความเห็นที่ถูกต้องดีงาม งานอะไรก็ทำมาแล้วทั้งนั้น งานที่จะเอาชนะหัวใจ จะเอาชนะตัวเราเอง เห็นไหม ทำสิ่งนี้ให้เกิดขึ้นมา ถ้ามันเกิดขึ้นมาเป็นสมบัติของเรา นี่ความจริงอันนี้เกิดขึ้น แล้วจะเห็นคุณค่าของชีวิตใจ บวชมาแล้วไม่เสียดายใจ บวชมาแล้ว ๓ เดือน เห็นไหม ลี้กไปแล้วไม่เสียดายโอกาสที่เราบวช ๓ เดือนนี้ใจ โอกาส ๓ เดือนนี้มันเป็นโอกาสของเรา ให้มูมานะ ให้บากบั่น ให้ค้นคว้าหาสัจจะความจริง ยิ่งกว่านักวิทยาศาสตร์

นักวิทยาศาสตร์ถ้าเขาทำได้จริง เขามีผลงานของเขา ใจนี้ของเราเนี่ยเราเป็นนักประพฤติปฏิบัติ มันมีคุณธรรมในใจ มันเป็นสัจจะความจริงในใจ มันเป็นสมบัติของเรา ไม่ต้องการให้ไปเขียนลงเอกสารใดๆ ทั้งสิ้น ให้เป็นเอกสาร ให้คนนับหน้าถือตา เราจะเอาความจริงในใจ

ของเรา ให้หัวใจมันฉลาดขึ้นมา ให้หัวใจมันมีสติปัญญา เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะให้มี
คุณสมบัติอันนี้ ให้มีคุณธรรมอันนี้ ให้เป็นสมบัติของเรา เอวัง